

УДК 665.3.002.5**Р.С. Шевчук, В.В. Шевчук, О.М. Сукач**

Львівський національний аграрний університет

**КОМПЛЕКС ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ОТРИМАННЯ РОСЛИННОЇ
ОЛІЇ В МАЛИХ ПЕРЕРОБНИХ ЦЕХАХ****Roman Shevchuk, Viktor Shevchuk, Oleg Sukach****COMPLEX OF EQUIPMENT FOR MANUFACTURE OF OIL IN SMALL
PROCESSING WORKSHOPS**

Задоволення зростаючих потреб у високоякісній сільськогосподарській продукції потребує збільшення її виробництва, в тому числі і виробництва рослинних жирів. Україна посідає в світі вагоме місце з вирощування олійних культур, структура яких визначально представлена соняшником, ріпаком, соєю, гірчицею та льоном. Крім цього, можна вирощувати такі цінні олійні культури, як рицина, рижій, розторопша, кунжут, мак, амарант. Різні галузі промисловості, медицина і ветеринарія все більше потребують саме цих культур. Агрокліматичні умови України відповідають біологічним потребам олійних культур і очевидним є значний потенціал розширення їх посівних площ та асортименту. Проте потенціал виробників олійної сировини не повинен бути у дисбалансі з можливостями переробного виробництва. А на сьогоднішній день реформування відносин власності і децентралізація системи управління агропромисловим комплексом зумовили руйнування традиційних зв'язків між аграрним і переробним секторами. Існуючі господарські зв'язки економічно неефективні і породжують спад аграрного виробництва.

Переробні цехи сільськогосподарських підприємств є своєрідною формою адаптування агропромислового комплексу до нових економічних умов. Цехи, як дублююча система переробки, сприяють заповненню ринку продовольством і кормами регіонального виробництва шляхом раціонального використання місцевих сировинних ресурсів.

Ринкові перетворення села посилили роль сектора малої переробки сільськогосподарської продукції на місці її виробництва, що зумовлено наступними обставинами. По-перше, мала переробка забезпечує створення нового сектора в територіальній економіці і дозволяє отримувати більш високий прибуток від реалізації продукції переробки.

По-друге, це ефективна форма агробізнесу, яка створює нові додаткові робочі місця з круглорічною зайнятістю працюючих. По-третє, задовольняється потреба сільського населення і самих підприємств у дешевшій продукції власної переробки.

За програмою наукових досліджень Львівського національного аграрного університету розроблено технологічну схему і комплекс обладнання для отримання в переробних цехах сільськогосподарських підприємств олії з насіння льону, ріпаку, редьки, гірчиці, рижію та розторопші. Розробка також може бути корисною для науково-дослідних установ і навчальних закладів.

Згідно запропонованої технологічної схеми (рис. 1) отримання олії можливе у режимах одноразового чи багаторазового відтискання. Одноразове відтискання полягає

у плющенні попередньо очищеного насіння. З маси плющеного насіння відтискається олія, яка нагромаджується і відстоюється, а макуха нагромаджується і затарюється.

Очищена шляхом відстоювання олія затарюється у великі місткості або ж у пляшки і закупорюється.

За умови багаторазового відтискання отримана олія нагромаджується і відстоюється, а макуха повторно пресується. Після остаток-ного пресування затарю-ються як макуха, так і відстояна очищена олія.

Розроблений комплекс обладнання (рис. 2) для отримання олії в переробних цехах сільськогосподарських підприємств представлений плющилкою насіння олійних культур, шнековим пресом, відстійником олії і ручним закупорювальним пристроєм.

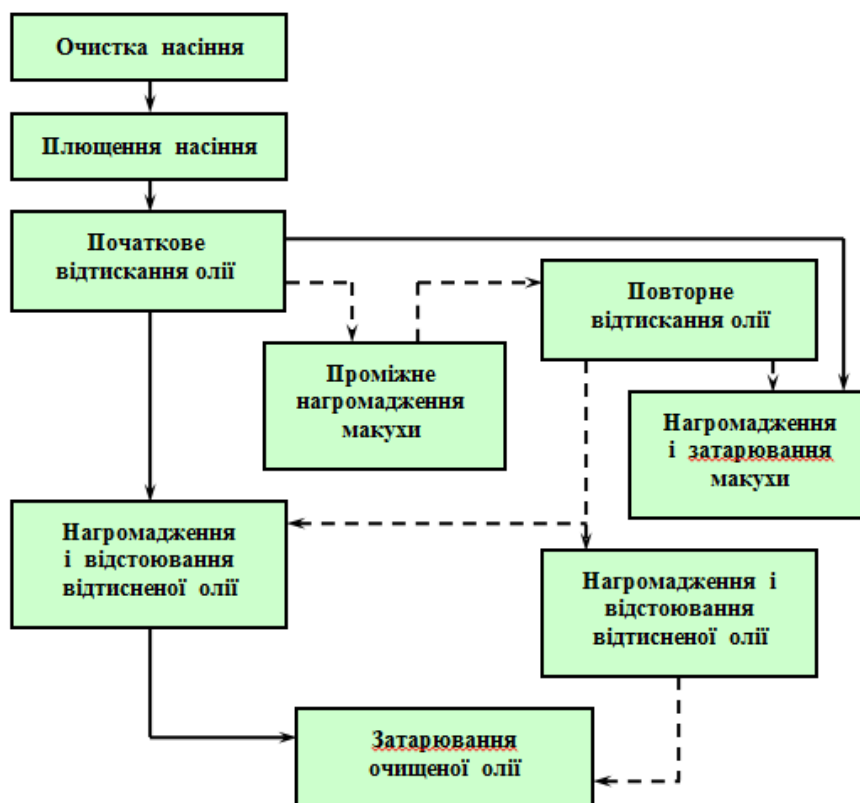

Рис. 1. Технологічна схема отримання олії

Апробація розробленого комплексу обладнання у програмі наукових досліджень Львівського національного аграрного університету свідчить, що використання такого комплексу дозволить отримувати в умовах переробних цехів сільськогосподарських підприємств високоякісну олію і макуху для харчових та кормових цілей, для потреб медицини й різних галузей промисловості, забезпечуючи більш високий прибуток від реалізації продукції переробки.

Рис. 2. Комплекс обладнання для отримання олії в переробних цехах сільськогосподарських під-приємств: а) плющилка насіння; б) шнековий олійний прес; в) відстійник олії; г) ручний закупорювальний пристрій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Патент №47045 U України, МПК В02В 3/00. Плющилка насіння олійних культур / Р.С. Шевчук, В.В.Шевчук; заявник та патентовласник: Львівський національний аграрний університет. Заявл. 17.08.2009; опубл. 11.01.2010, бюл. №1. – 6 с.
2. Патент №51354 U України, МПК В30В 9/18. Шнековий олійний прес / Р.С. Шевчук, заявник та патентовласник Шевчук Роман Степанович. – Заявл. 04.02.2010; опубл. 12.07.2010, бюл. №13. – 4 с.
3. Шевчук Р.С., Василькевич В.О., Томьок В.В., Базиляк Л.Я. Шнековый маслоотжимной пресс //Тракторы и сельхозмашины, 2009, №10. –С. 11-12.